

ÖSSZEFÜGGŐ EGYÉNI ISKOLAI GYAKORLAT

Mérnökstanár mesterszak – levelező tagozat

Időkeret: A képzés utolsó félévének utolsó előtti hetéig teljesítendő összefüggően 4 hét

A gyakorlat célja:

A hallgató a szaktárgyak tanításán kívül az adott intézmény életében, mindennapjaiban – lehetőség szerint – aktívan részt vegyen. Mentora irányításával legyen képes önállóan végezni órai, iskolai és iskolán kívüli feladatait. A hallgató által készített és mentora által jóváhagyott óratervezete alapján tanórák/foglalkozások tartása, hospitálások, a tanítási órán kívüli iskolai feladatok végzése, az adatgyűjtés és a tapasztalatok szakszerű dokumentálása ezen feladatok körébe tartozik.

A gyakorlat legfőbb célja, hogy bővüljenek a hallgató szakképzettséggel, a tanári szerepkörökkel kapcsolatos gyakorlati ismeretei, az iskola világában szerzett tapasztalatai. Szakterületén felkészüljön több tantárgy folyamatos oktatására. Fejlődjön saját pedagógiai munkájával kapcsolatos ellenőrző-értékelő képessége, reflektív gondolkodása, pedagógiai nézeteinek tudatosítása, az önálló pedagógusi szerepre való felkészülése.

A hallgató feladatai

- A gyakorlathoz szükséges fogadónyilatkozat, a részvételt tanúsító igazolás leadása a Szakmódszertani Tanszéken.

A hallgató a tanítási gyakorlatról Pedagógiai naplót készít.

1. A gyakorlat színhelyének bemutatása

Mutassa be- maximum 3 oldal- a választott középiskola tevékenységét. (pl: *iskola neve, székhelye, profilja, a diákok és a nevelőtestület létszáma, a diákok szociokulturális háttere, az oktató-nevelő munka specialitásai, erősségek, fontosabb események...*)

2. Csoportprofil készítése

Az osztályfőnök tájékoztatása valamint saját megfigyelések alapján mutassa be azt a csoportot/ azokat a csoportokat, amelyekben tanítási órákat tart. (pl: *a csoport létszáma, nemek eloszlása, kiemelt figyelmet igénylő tanulók, csoportdinamikai jellemzők...*)

3. Hospitálás

Hetente legalább 3 alkalommal végezzen hospitálási feladatot. A látogatott órákról- megadott szempontok alapján- készítsen hospitálási jegyzőkönyvet és fogalmazza meg a látottakhoz kapcsolódó szakmai reflexióit. (Az elkészült dokumentumot írassa alá a látogatott pedagógussal.)

4. Tanórák tartása, tanítási dokumentumok készítése: Óravázlatok/ önelemzés/önreflexió

Lehetőség szerint tanítson hetente 2-5 tanórát. (A gyakorlat során legalább 15 önállóan megtartott tanóra elvárt.) A tanórákhoz tervezzen részletes tanóra tervezetet/vázlatot. A tanórákról készítsen részletes önelemzést, önreflexiót.

5. Folyamatos és aktív bekapcsolódás az intézmény komplex pedagógiai munkájába

A tanítási gyakorlat során- az intézmény által kínált lehetőségekhez igazodva-

5.1. vegyen részt különböző iskolai rendezvényeken. Ezek lehetnek:

- *A nevelőtestület oktató-nevelő munkájával kapcsolatos események*
  - (pl.: tantestületi értekezlet, továbbképzés, szakmai munkaközösségi értekezlet, egyéb pedagógiai és/vagy szakmai program, iskolai ünnepély szervezése...)
- *A diákokkal szakmai órán kívüli kapcsolattartás eseményei*
  - (pl.: osztályfőnöki óra, tanulmányi versenyre felkészítés, szakköri foglalkozás, múzeum-látogatás, diákönkormányzat rendezvényei...)
- *A szülőkkel való kapcsolattartás eseményei*
  - (pl.: fogadóóra, szülői értekezlet, szülői választmányi értekezlet...) Tapasztalatait, eseményenként maximum 1 oldal terjedelemben, lényegretörően foglalja össze.
  - (pl: az esemény megnevezése, célja/témája, ideje és helye, az előadók, a résztvevők, a részletes program, az adott esemény pedagógiai és pszichológiai szempontú elemzése, szakmai haszna...)

5.2. vegyen részt egy tanórán kívüli program megszervezésében/megtartásában tanulmányi kirándulás/ klubdélután/ mozilátogatás/ színházlátogatás/ múzeumlátogatás... korrepetálás/ felzárkóztató vagy tehetséggondozó szakköri foglalkozás/ faliújság készítése/ szociometriai mérés/ neveltségi szint mérése/ kérdőíves vizsgálat...

Tapasztalatait, eseményenként maximum 1 oldal terjedelemben, lényegretörően foglalja össze. (pl.: a program célja, ideje és helye, résztvevők, a foglalkozás anyaga, a mérőlap, a kérdőív...)

6. Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat tapasztalatainak rövid összefoglalása

- Az összegzésben kitérhet például a következőkre:
- A gyakorlólóhely választásának indítéka
- A tanítási gyakorlat során végzett tevékenységek pozitívumai és negatívumai
- Mely tevékenységben érezte magát a legsikeresebbnek és miért
- Milyen nehézségekkel kellett szembenéznie és hogyan oldotta meg azokat
- Emelje ki szakmai erősségeit és fejlesztendő területei
- Mely szakmai területeken fejlődött a legtöbbet...stb.

7. Mellékletek

(pl.: pedagógiai program, tanmenet, tematikus terv, feladatlapok, egyéb iskolai dokumentumok, fényképek különböző eseményekről...)

8. Mentori értékelés

A mentor által készített összefoglaló értékelés a tanítási gyakorlat során végzett tevékenységekről.

A hallgatónak, a Pedagógiai naplót, a gyakorlathoz kapcsolódó támogató szemináriumon kell bemutatni.

A gyakorlat értékelése: az évközi jegy az iskolai mentor és a gyakorlatot támogató szeminárium egyetemi oktatója által adott érdemjegy alapján kerül megállapításra.

A Pedagógiai napló formai és tartalmi követelményei

- Times New Roman 12, sorkizárt, szimpla sorköz
- a fejezetcímek és az alfejezetek/alpontok: arab számozás; félkövér középre igazítva
- a fejezetcímek: Times New Roman félkövér Capitals
- az első sor behúzása: 0,5

Címlap

- a hallgató neve/ Neptun kód/ tagozat/kar/tanszék/szak

- cím: Pedagógiai napló
- tanév és félév
- a gyakorlatot támogató szeminárium oktatójának neve és beosztása

A napló felépítése a fejezetek sorrendjét követi, az új fejezet új oldalra kerül. A napló legyen esztétikus, logikus felépítésű, jól tagolt, áttekinthető.

A naplóban megfogalmazottak gondolatmenete legyen világos, gördülékeny, szabatos stílusú. Jellemezze a szakkifejezések helyes használatát. A hallgató saját gondolatait világosan megfogalmazva jelenjenek meg.

Az iskolai mentor feladatai

- Támogassa a hallgatót pályaszocializációja minél sikeresebb fejlesztésében. Segítse őt abban, hogy a tanórákhoz és a tanórán kívüli tevékenységekhez kapcsolódó tervező és szervező munkáját egyre önállóbban és tudatosabban tudja végezni. Teremtse lehetőséget arra, hogy a hallgató az iskolát, mint munkahelyet, szervezetet a lehető legalaposabban megismerhesse.
- A tanítási gyakorlat végén, a hallgató munkáját érdemjeggyel értékelje, amelybe a hallgató által tartott tanórákat, önreflexiókat valamint a gyakorlat során a hallgató által elvégzett feladatokat, munkát beszámítja.
- Készítsen egy részletes szöveges összefoglalót a hallgató fejlődéséről, szakmai előrehaladásáról kiemelve a pozitívumokat, az erősségeket. Fogalmazzon meg előremutató, konstruktív javaslatokat a hallgató fejlesztendő területeivel kapcsolatban.

Javasolt szempontok a megfigyelésekhez, reflexiók, önreflexiók készítéséhez

- **Az óra célja és tartalma** (A tanítási óra oktatási, képzési és nevelési feladatai mennyiben segítik a tantárgy tanítási célkitűzéseinek, követelményeinek, mennyire vannak összhangban a feldolgozandó tananyaggal? A tanóra feladatai mennyire vannak összhangban a szaktárgyi kompetenciákkal, illetve a tanulók életkori sajátosságaival, fejlettségi szintjével? A tananyag hogyan kapcsolódik más tantárgyak óráinak tananyagához (interdiszciplinaritás, tantárgyi integráció)? Hogyan épített a tanulók előzetes tudására? Elérte-e az óra a célját?)
- **Az óra felépítése** (Milyen típusú - új ismeretet feldolgozó, gyakorló, ellenőrző - óráról van szó? Mi jellemezte a tanóra szerkezetét? Logikus, egymásra épülő, koherens volt-e a felépítése? Jellemezte-e tudatosság, változatosság a tanórát? Hogyan valósultak meg a didaktikai feladatok (a tanulás pszichikai feltételeinek megteremtése, az új anyag feldolgozása, alkalmazás, ellenőrzés?) Volt-e óra végi összefoglalás, és ha igen, milyen szempontok és megoldás alapján összegezték az órán tanultakat?)
- **Az óra szervezése** (Milyen munkaformá(ka)t - frontális osztálymunka, csoportmunka, páros munka, egyéni munka - alkalmazott a tanár a tanítási órán, és milyen volt azok aránya? Milyen oktatási módszereket (közlés, magyarázat, elbeszélés, előadás, referátum– korreferátum, kérdés-felelet, bemutatás, megfigyelés, kísérlet, vita, játék, kooperatív/projekt módszer stb.) alkalmazott a tanár a tanítási órán, mennyire törekedett a változatosságra? Az alkalmazás, megszilárdítás, rögzítés milyen módszereit alkalmazta a tanár? Alkalmazkodtak-e ezek a tananyaghoz, a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségi szintjéhez? Az alkalmazott oktatási módszerek mennyiben feleltek meg a tananyag jellegének, terjedelmének, a tanulók életkori sajátosságainak, az osztály profiljának, a tanár egyéniségének, a tárgyi feltételeknek? Milyen számonkérési, ellenőrzési formákat, módszereket alkalmazott a pedagógus? Megfelelt-e az óra szervezése az óra típusának?)
- **Tanár-tanuló viszony, együttműködés** (Milyen volt az óra hangulata? Hogyan motiválta, aktivizálta a tanulókat a tanár? Mennyire ösztönözte a tanulókat önálló munkára? Hogyan érvényesült az órán a tanár pedagógiai irányító szerepe? Milyen volt óra vezetési stílusa (autokrata, demokratikus, anarchikus, kooperatív) és hatása az osztályra? Milyen volt a tanár megjelenése, fellépése, beszédérthetősége, kommunikációs stílusa? Hogyan oldotta meg a nevelési helyzeteket/konfliktushelyzeteket?)

- **Differenciálás, egyéni bánásmód** (Milyen módon differenciált a tanár? Eredményes volt-e a differenciálás? Hogyan viszonyult a sajátos nevelési igényű tanulókhoz, milyen módszereket, eszközöket használt?)

Hospitálási jegyzőkönyv (minta)

A tanár neve	
A hospitálás ideje	
A hospitálás helye (iskola, osztály)	
A tantárgy megnevezése	
A tanóra témája	

Idő	Az óra menete/tevékenységek	Megjegyzések

Reflexió a látott tanóráról:

.....

.....

.....

Óravázlat/tervezet (minta)

A tanár neve: .....

Tantárgy: .....

Osztály: .....

Az óra témája:

.....
.....

Az óra cél- és feladatrendszere: a fejlesztendő attitűd, készségek, képességek, a tanítandó ismeretek (fogalmak, szabályok stb.) és az elérendő fejlesztési szint, tudásszint megnevezése:

.....
.....
.....

Nevelési cél:

.....
.....

Az óra didaktikai feladatai:

.....
.....

Tantárgyi kapcsolatok:

.....
.....

Felhasznált források (tankönyv, munkafüzet, feladat- és szöveggyűjtemény, digitális tananyag, online források, szakirodalom stb.):

●

Dátum: .....

időkeret	célok didaktikai feladatok	tevékenységek	munkaforma	módszer	eszköz/forrás

Az óratervezet mellékleteinek lehetséges tartalma:

- a kiosztandó feladatok, feladatlapok a tanulóknak szánt formátumban;
- az óratervben megadott, nem saját feladatok pontos forrásának feltüntetése;
- az órán felhasznált szövegek, képek a forrás pontos megnevezésével;
- az egyéb tanulási-tanítási segédletek (pl. szókártyák);
- a táblakép; interaktív tábla képe; a vetítendő diák képe;
- a feladatok megoldása